

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษา
โรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
GUIDELINES FOR DEVELOPING OF GENERAL ADMINISTRATION ACCORDING TO
FOUR PRINCIPLES OF SANGAHAVATTHU OF TEACHERS AND ADMINISTRATORS
IN SEMA THA RUEA GROUP SCHOOLS, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE

^[1]อภิชาติ ธรรมเกียรติ Apichat Tamparee ^[2]เผด็จ จงสกุลศิริ Padet Jongsakulsiri

^[3]ยุทธวีร์ แก้วทองใหญ่ Yudthawee Kaewthongyai

^[1] ^[2] ^[3] มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Apichat_Tamparee@hotmail.com

Article Received: November 23, 2024. Revised: December 26, 2024. Accepted: December 26, 2024.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษา 2) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประชากรทั้งหมดในการวิจัย จำนวน 121 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 6 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานอาคารสถานที่ ด้านกลุ่มงานความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านงานธุรการ ตามลำดับ 2) วิธีการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการนำหลักการบริหารงานทั่วไปประกอบด้วยด้านกลุ่มงานอาคารสถานที่ ด้านงานธุรการ ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานความสัมพันธ์กับชุมชน บูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ (1) ทาน การให้เสียสละ (2) ปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะจริงใจ (3) อตถจริยา การทำประโยชน์ส่วนร่วม (4) สมานัตตตา การประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย และ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย (1) ด้านทาน ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ร่วมงาน ส่งเสริมและสนับสนุนให้กำลังใจช่วยแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหามีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (2) ด้านปิยวาจา ผู้บริหารสถานศึกษาไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูดชี้แจงอธิบายเหตุผลอย่างเหมาะสมด้วยความจริงใจ (3) ด้านอตถจริยา ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี (4) ด้านสมานัตตตา ผู้บริหารสถานศึกษารับบริหารงานมขัดเจนตรวจสอบได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแนะนำส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ มีความเป็นกลาง มีความยุติธรรม

คำสำคัญ: การบริหารงานทั่วไป, หลักสังคหวัตถุ 4, บุคลากรทางการศึกษา

ABSTRACT

This research aims 1) to study the general administration of educational personnel, 2) to study the general administration methods based on the Four Saṅgahavatthu (Bases of social solidarity), and 3) to propose the general administration guidelines based on the Four Saṅgahavatthu. This research was conducted using a mixed-methods methodology. The quantitative research used a questionnaire with a total population of 121 people in the research. The data were analyzed using research statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation. The qualitative research was conducted by interviewing 6 key informants. The data were analyzed using content analysis. The research results showed that 1) The general administration conditions based on the Four Saṅgahavatthu of educational personnel in Sema Tha Ruea School Group, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province were overall at a high level. The aspects from highest to lowest were student affairs, building and grounds group, community relations group, and administrative work, respectively. 2) The general administration method based on the Four Saṅgahavatthu was the application of general administration principles consisting of building and grounds group, administrative work, student affairs group, and community relations group integrated according to the principle of the Four Saṅgahavatthu (1) Dāna, sacrifice, (2) Piyavācā, speaking with sincere and pleasant words, (3) Atthacariyā, doing public service, (4) Samānttatā, behaving consistently. 3) General administration development guidelines according to the principle of the Four Saṅgahavatthu, consisting of (1) Dāna, educational institution administrators should provide assistance to colleagues, promoting and supporting, encouraging, suggesting solutions to problems, and being generous. (2) Piyavācā, educational institution administrators should avoid speak in a way that was sarcastic or vulgar, explaining reasons appropriately and sincerely. (3) Atthacariyā, educational institution administrators should help willingly and ready to listen to problems and giving advice and being good role models. (4) Samānttatā, educational institution administrators should work clearly and could be verified, having good human relations, advising and encouraging subordinates in things that were beneficial, neutral, and fair.

Keywords: General Administration, Principles of Four Saṅgahavatthu, Teachers and Administrators

บทนำ

การจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดจากองค์ประกอบหลายอย่างที่มีส่วนสนับสนุนเกื้อหนุนให้มีกระบวนการในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยงานหลักจะเป็นเรื่องงานวิชาการอันมีความสำคัญที่สุดในการดำเนินงานของสถานศึกษา และนอกจากนี้ยังมีงานหลักอีก 3 งาน ซึ่งเป็นงานที่สนับสนุนการดำเนินงานวิชาการให้ได้บรรลุตามเป้าหมาย ได้แก่ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ซึ่งงานแต่ละงานจะมีลักษณะภาระหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป โดยทางสถานศึกษาจะมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่อิงตามระบบของส่วนกลาง และนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษา จากงานหลักในสถานศึกษาดังกล่าว เป็นภาระงานที่กำหนดขึ้นตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

งานบริหารทั่วไป หมายถึงงานโดยรวมของสถานศึกษาที่จะต้องดูแล แก้ไข และพัฒนาจนสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้ โดยจะประกอบด้วยการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการและงานสารบรรณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การเงิน การบัญชี งานพัสดุ และระบบควบคุมภายใน ที่ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบและแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีปัจจัยจากสภาพบริบทสถานศึกษา ส่งผลให้ต้องมีการวางแผน การดำเนินงาน และมีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ขอบข่ายงานนั้น ๆ สมบูรณ์ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และด้วยสภาพบริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาที่ทำให้มีความแตกต่างกันไป ถึงแม้ขอบข่ายงานบางอย่างจะเหมือนหรือคล้ายคลึงกันก็ตาม การบริหารงานทั่วไปถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของแต่ละสถานศึกษา

ขอบข่ายการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษามีทั้งหมด 4 ด้านคือกลุ่มงานของอาคารสถานที่ งานธุรการ งานกิจการนักเรียน และกลุ่มงานความสัมพันธ์กับชุมชน นำมารวมกันแล้วจัดเป็นกลุ่มงานใหม่ชื่อกลุ่มงานนี้ว่ากลุ่มงานบริหารงานทั่วไป ในกลุ่มงานบริหารงานทั่วไปได้จัดเป็นกลุ่มงานที่มีขอบข่ายของงานมีคุณภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนและความต้องการของบุคคลและสังคมนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีหน้าที่และรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคลและงานบริหารทั่วไป โดยเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสร้างความพึงพอใจให้แก่ทุกคนในสถานศึกษานั้นมิใช่เรื่องง่าย เพราะไม่เพียงแต่ต้องเผชิญกับความยุ่งยากจากบุคคลภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังต้องเผชิญกับบุคคลภายนอกสถานศึกษาด้วย บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มและจูงใจคนเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานและส่งเสริมความก้าวหน้าของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ (วิรัตน์ มะโนวัฒนา, 2548)

สำหรับการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาพบว่ายังมีการจัดการเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไปที่ยังไม่ประสบความสำเร็จและพบปัญหาที่ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานในสภาพการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มเสมาท่าเรือ ในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าด้านการจัดการศึกษา มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในด้านการเรียนการสอน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจกล่าวคือ เกิดอำนาจนิยมวัตถุนิยมมีผลกระทบถึงบทบาทของ

ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับคุณธรรมวัฒนธรรม ประเพณีของพุทธศาสนาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษานำมาใช้ในการบริหารงานน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ทำให้การบริหารงานไม่ราบรื่นและไม่ดีเท่าที่ควร ความสำคัญเช่นเดียวกันกับผู้บริหารหน่วยงานอื่น เพราะหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาก็ต้องปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกัน แต่บางครั้งการบริหารงานระหว่างผู้บริหารกับผู้ใต้บังคับบัญชาก็ไม่ราบรื่น ทั้งงานด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษายังไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงได้ดีเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงาน เช่น มีการขอย้ายพนักงานครู ซึ่งทำให้ไม่พอใจในการบริหารงานของผู้บริหารหรือไม่ได้รับความร่วมมือในการพัฒนางาน ส่งผลให้ผลงานทางด้านวิชาการไม่เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่วไป ดังนั้น การบริหาร งานของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องได้ทั้งงานที่มีคุณภาพและได้ทั้งน้ำใจของเพื่อนร่วมงาน หากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการใช้คุณธรรมในการบริหารงาน อาจทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน และหากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมไม่ชัดเจนพอ อาจส่งผลให้การนำไปปฏิบัติไม่ได้ผลเท่าที่ควร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องสร้างเสริมภาพพจน์ให้เป็นที่ศรัทธาและเชื่อถือ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่มีการเสียสละ พุดจาอ่อนหวาน ประพฤติในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นและปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำหลักธรรมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนางานเพราะหลักธรรมเป็นสิ่งสำคัญและเหมาะสมที่จะนำมาใช้โดยเฉพาะหลักธรรมในพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนมากยอมรับนับถือมีหลักธรรมที่ครอบคลุมและเหมาะสมสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้หลายกรณี โดยเฉพาะด้านการให้บริการประชาชนนั้นในพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนได้หลายประการ โดยเฉพาะหลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งประกอบด้วย 1) ทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก 3) อตถจริยา การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ 4) สมานัตตตา ความมีตนเสมอ

ผู้วิจัยจึงได้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการจัดการบริหารงานทั่วไปโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งจะทำให้ทราบถึงการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา รวมทั้งการศึกษาผลของการบริหารงานทั่วไปจากบุคลากรทางการศึกษาว่ามีปัญหาและอุปสรรคใดบ้าง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปเป็นแนวทางให้การบริหารงานทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาอื่นๆ อีกทั้งจะได้นำไปประกอบการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูจำนวน 121 คน ใช้เป็นประชากรในการวิจัยทั้งหมด

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้บริหาร จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม โดยมีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือวิจัยโดยขอคำชี้แนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 4) สร้างเครื่องมือวิจัย 5) ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาและเนื้อหาวิจัยจากนั้นนำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาที่ต้องการวิจัย (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่า IOC = 0.5 ขึ้นไป และตรวจสอบความถูกต้องในการใช้ภาษา ความครอบคลุมในเนื้อหาและรูปแบบการพิมพ์ 6) แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมาย (Try Out) จำนวน 30 ชุด เพื่อค่า Cronbach's Alpha ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งกำหนดค่าที่ยอมรับได้ไว้ที่ 0.70 7) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อศึกษาวิธีการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านกลุ่มงานอาคารสถานที่ และด้านงานธุรการ ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม

สภาพการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียน กลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวม	N = 121 คน ระดับความคิดเห็น			
	μ	σ	ระดับ	อันดับ
1. ด้านกลุ่มงานอาคารสถานที่	3.74	0.66	มาก	3
2. ด้านงานธุรการ	3.72	0.66	มาก	4
3. ด้านงานกิจการนักเรียน	3.77	0.65	มาก	1
4. ด้านกลุ่มงานความสัมพันธ์กับชุมชน	3.74	0.63	มาก	2
ภาพรวม	3.74	0.65	มาก	

2. วิธีการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการนำหลักการบริหารงานทั่วไปประกอบด้วยด้านกลุ่มงานอาคารสถานที่ ด้านงานธุรการ ด้านงานกิจการนักเรียน ด้านกลุ่มงานความสัมพันธ์กับชุมชน บูรณาการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) ทาน การให้เสียสละ 2) ปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะจริงใจ 3) อตถจริยา การทำประโยชน์ส่วนร่วม 4) สมานัตตตา การประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ดังนี้

2.1 ด้านทาน การให้ การเสียสละ หรือการเอื้อเพื่อแบ่งปัน เพื่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ไม่เป็นคนเห็นแก่ได้ฝ่ายเดียว

- ส่งเสริมสนับสนุนในการวางแผนงานบริหารทั่วไปอย่างมีระบบระเบียบ
- ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมโดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก
- ให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงานและอื่นๆ แก่เพื่อนร่วมอาชีพเดียวกัน
- ส่งเสริม สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มศักยภาพ
- ให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อเกิดความทุกข์ และช่วยแนะนำแนวทางแก้ไข
- ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ
- บุคลากรควรได้รับการเอื้อเพื่อแผ้วถางในการทำงานให้กับสถานศึกษาเป็นอย่างดี
- บุคลากรควรให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาสถานศึกษา
- ควรให้การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนอยู่เสมอ
- การวางแผนควรจัดการงานธุรการให้มีประสิทธิภาพ ตรวจสอบความถูกต้องได้อย่าง

ชัดเจน

2.2 ด้านปิยวาจา การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ไพเราะอ่อนหวาน พูดด้วยความจริงใจ ไม่พูดหยาบคาย ก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์

1. ควรมีการนิเทศติดตามตรวจสอบประเมินผลการพัฒนางานอาคารสถานที่อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดงานกิจการนักเรียน ในสถานศึกษาควรยึดมั่นความถูกต้องดีงาม
 3. การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เป็นปัจจุบันในสถานศึกษาอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ

4. บุคลากรควรมีการชี้แจงประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

5. ผู้บริหารควรให้คำแนะนำในการบริหารงานแก่บุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 6. ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมชื่นชมการปฏิบัติงานของผู้อื่น ด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง
 7. ควรใช้คำพูดที่เหมาะสมตักเตือนบุคคลอื่น
 8. ควรมีนโยบายให้บุคลากรใช้คำพูดที่ไพเราะอ่อนหวาน ด้วยความจริงใจ
 9. ไม่ควรกล่าววาจาล่วงเกิน หรือใช้คำพูดที่สื่อความหมายถึงการดูถูกและทำร้ายจิตใจต่อบุคคลอื่น
 10. ควรใช้คำพูดที่ก่อให้เกิดความรัก ความสามัคคี ให้กำลังใจไม่ใช้คำพูดส่อเสียด หรือคำกล่าวที่เพื่อเจ้า
- 2.3 ด้านอัตถจริยา การทำประโยชน์ส่วนร่วม ช่วยเหลือด้วยแรงกายในการทำงาน
1. ควรพัฒนาการให้บริการด้านสุขภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดให้มีความยั่งยืน
 2. ควรบำเพ็ญประโยชน์เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นเสมอ ตามโอกาสต่างๆ
 3. ควรช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ
 4. ควรมีความใส่ใจในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
 5. ควรมีการร่วมแสดงความคิดเห็นของบุคลากรเพื่อเตรียมเสนอข้อมูลในการดำเนินโครงการกิจการนักเรียนในสถานศึกษา ด้วยความถูกต้อง
 6. กลุ่มงานอาคารสถานที่ควรมีความโปร่งใสแสดงหลักเกณฑ์วิธีการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง
 7. ควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างในการรักษาระเบียบวินัย โดยไม่มีการเลือกที่รักมักที่ชัง
 8. ควรช่วยเหลือเกื้อกูลบุคลากรในทางสร้าง สรรค์ถูกต้องและเหมาะสม
 9. ควรเอื้ออำนวยสถานที่แก่ชุมชนในการจัดกิจกรรมต่างๆภายในชุมชนด้วยความเต็มใจ
 10. ผู้บริหารควรมีความเต็มใจที่จะช่วยเหลือผู้ใต้ บังคับบัญชาเมื่อมีปัญหาต่าง ๆ
- 2.4 ด้านสมานัตตตา ความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง
1. ควรให้บริการด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
 2. ควรทำตนเป็นกันเองกับบุคคลอื่นไม่ถือตัว
 3. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบอย่างต่อเนื่อง ด้วยความเหมาะสม
 4. การควบคุมการดำเนินงานของสถานศึกษาเสนอแต่ง ตั้งและจัดประชุมคณะกรรมการโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
 5. ควรมีการบริหารงานธุรการให้มีความชัดเจนมีการตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน
 6. สถานศึกษาจัดโครงการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม
 7. ควรมีการกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานด้านงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
 8. ควรให้การพัฒนาการประเมินความสัมพันธ์กับชุมชน ของบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัยได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด
 9. ควรมีการจัดการสภาพแวดล้อมบริเวณสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างเหมาะสมต่อการเรียนการสอน

10. การประชาสัมพันธ์ในการศึกษา ควรใช้หลักคุณ ธรรมในการสร้างความสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา

3. แนวทางการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

3.1. ด้านทาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงานให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาส่งเสริมและสนับสนุนให้กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อเกิดความทุกข์และช่วยแนะนำแนวทางแก้ไขมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

3.2 ด้านปิยวาจา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เป็นปัจจุบันในสถานศึกษาอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ ไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูดชี้แจงอธิบายเหตุผลอย่างเหมาะสม พูดขอบคุณ เมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วง และพูดตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ

3.3 ด้านอถถจริยา ผู้บริหารสถานศึกษาควรช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา พัฒนาตนเองในด้านการศึกษาและให้เป็นผู้มีความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เข้มงวด ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี

3.4 ด้านสมานัตตตา ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการบริหารงานให้มีความชัดเจนมีตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอน วางตนเป็นผู้มีเหตุและผล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีแนะนำส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ มีความเป็นกลาง มีความยุติธรรมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์และข้อเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำผลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การศึกษาสภาพการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกลุ่มงานกิจการนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการให้โรงเรียนในได้วางแผนภารกิจงานทั่วไปอย่างชัดเจน มีระเบียบ ครบถ้วน เหมาะสม มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของพระอนุศิษฐ์ สิริบุญโญ (2557) ที่ผลการวิจัยพบว่า การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอชองชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการวางแผนบุคลากร ด้านการดำรงรักษาบุคคล ด้านการประเมินผลงาน ตามลำดับ

2. วิธีการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อวิธีการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

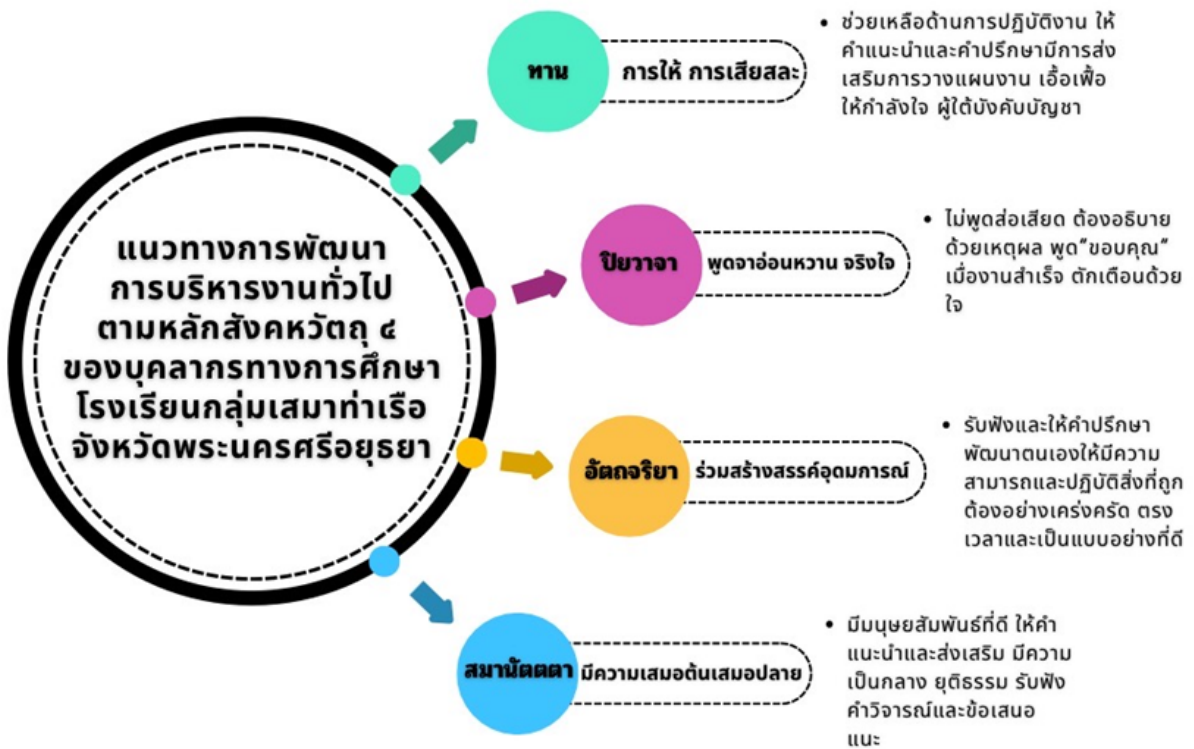
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านสมานัตตตา ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก บุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีการส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรรู้จักคิด พุด ทำกิจการงาน และปฏิบัติหน้าที่ได้เหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ อธิบายเหตุผลอย่างเหมาะสม สามารถควบคุมอารมณ์ได้เมื่อเกิดปัญหาในขณะปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูประภัสร์ธรรมาภิกข (2561) ที่ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปิยวาจา ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักอรรถจริยา และด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักทานตามลำดับ ด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักสมานัตตตา และสอดคล้องกับการวิจัยของพระครูธำรงวงศ์วิสุทธิ (ธีรศักดิ์ ธีรสกุลโก), พระมหาสมบัติ ธนปญโญ และลำพอง กลมกุล (2566) ที่ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาการจัดการงานสาธารณสงเคราะห์ ได้แก่ สงเคราะห์ เกื้อกูล พัฒนา บูรณาการ 2) หลักวิถีพุทธ (สังคหวัตถุ 4) ได้แก่ โอบอ้อมอารี (ทาน) วชิไพบรา (ปิยวาจา) สงเคราะห์ ชุมชน (อรรถจริยา) วางตนพอดี (สมานัตตตา) และ 3) การจัดการงานสาธารณสงเคราะห์วิถีพุทธของคณะสงฆ์ไทย ได้แก่ สร้างความรู้รักสามัคคี ปลูกความศรัทธาเลื่อมใส เชื่อมจิตใจคณะสงฆ์กับชุมชน และพัฒนาเครือข่ายจิตอาสา

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงาน ส่งเสริมและสนับสนุนในการวางแผนงานทั่วไปของสถานศึกษา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูดชี้แจงอธิบายเหตุผล พูดขอบคุณ เมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วง ยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา พัฒนาตนเองในด้านการศึกษา ปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เข้มงวด ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แนะนำ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ มีความเป็นกลาง ยุติธรรม รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และข้อเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ศรีลานคร และคณะ (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด ควรประชุมชี้แจงนโยบายการวางแผนการทำงานนำสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเปิดโอกาส ให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น จัดบุคลากรให้ปฏิบัติหน้าที่ให้ตรงตามความสามารถอย่างเหมาะสม และชัดเจน มีความยุติธรรมในการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงาน สรรวจความต้องการฝึกอบรมของส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ โดยเน้นหลักสูตรที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมแก่บุคลากร การตรวจสอบ กำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและแจ้งผลการประเมินให้ทราบทุกครั้ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรวาล สุขไมตรี (2562) ที่ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่จังหวัดสงขลา ซึ่งต้องแก้ไขที่ตัวบุคลากรในองค์การเป็นสำคัญซึ่งมีอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านทาน ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และ ด้านสมานัตตตา โดยจะต้องบริหารตน บริหารคน และบริหารงาน และสอดคล้องกับการวิจัยของโยธิกา เลิศรัตยากุล, พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน, สมศักดิ์ บุญปู และกฤษฎา นันทเพ็ชร (2564) ที่ผลการวิจัยพบว่า ระบบการส่งเสริมดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษาตามหลักพุทธธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 5 ส่วน ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่

(1) การส่งเสริมดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) สังคหวัตถุ 4 (3) บริบทของโรงเรียน (4) กฎหมาย (5) บริบทของชุมชน 2) กระบวนการ (Process) ได้แก่ (1) กระบวนการส่งเสริมนักเรียน 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน การส่งต่อนักเรียน (2) การบูรณาการพุทธธรรม คือ สังคหวัตถุ 4 ได้แก่ ทาน การให้ ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก อตถจริยา การประพุดิประโยชน์ สมานัตตตา ความมีตนเสมอ 3) ผลลัพธ์ (Output) (1) วัตถุประสงค์ที่แน่นอน (2) มีเป้าหมาย (3) หลักการ (4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) และ 5) สภาพแวดล้อม (Environment) (1) สภาพแวดล้อมภายนอก (2) สภาพแวดล้อมภายใน

องค์ความรู้การวิจัย

ผู้วิจัยเสนอองค์ความรู้จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมอมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

1. ด้านทาน บุคลากรทางการศึกษาควรให้ ความช่วยเหลือด้านการปฏิบัติงาน ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริม และสนับสนุนในการวางแผนงานทั่วไปของสถานศึกษา มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และให้ กำลังใจผู้ใต้บังคับบัญชา

2. ด้านปิยวาจา บุคลากรทางการศึกษาไม่พูดส่อเสียด เหน็บแนม หรือคำหยาบคาย ควรพูด ชี้แจง อธิบายเหตุผลอย่างเหมาะสมพูด ขอบคุณเมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกัน สำเร็จลุล่วง และพูดตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ

3. ด้านอัตถจริยา บุคลากรทางการศึกษานักศึกษา ควรยินดีและพร้อมรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษา พัฒนาตนเองในด้านการศึกษา และให้เป็นผู้มีความสามารถ มีความชำนาญใน การปฏิบัติงาน ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เข้มงวด ตรงต่อเวลา เป็นแบบอย่างที่ดี

4. ด้านสมานัตตตา บุคลากรทางการศึกษาควรวางตนเป็นผู้มี เหตุและผล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี แนะนำ ส่งเสริมผู้ใต้บังคับบัญชาในสิ่งที่ เป็นประโยชน์ มีความเป็นกลาง มีความ ยุติธรรม รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ และ ข้อเสนอแนะผู้ใต้บังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษาวิจัย พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านกลุ่มงานธุรการ ดังนั้น ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานธุรการ และมีการประสานงานเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีกับสถานศึกษาอื่นอยู่เสมอ

1.2 จากการศึกษาวิจัย พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านปียวาจา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพูดคุยเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความจริงใจ ไม่พูดคำหยาบคาย หรือใช้ถ้อยคำที่บั่นทอนกำลังใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และควรพูดขอบคุณเมื่อภารกิจที่ปฏิบัติร่วมกันสำเร็จลุล่วงด้วยดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มเสมาท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 ควรวิจัยเรื่องปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานทั่วไปการตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรวิจัยเรื่องรูปแบบในการพัฒนาและส่งเสริมบุคลากรทางการศึกษาตามแนวทางการบริหารงานทั่วไปตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

จตุพร ศรีลานคร, พระครูชัยรัตนกร และเอนก ศิลปะนิลมาลย์. (2564). การบริหารงานบุคลากรตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 10(1). 574-585.

จักรวาล สุขไมตรี. (2562). การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลพะตงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. **วารสารราชพฤกษ์**. 17(2). 105-106.

- พระครูอำนวยการวงศ์วิสุทธิ์ (ธีรศักดิ์ ธีรสุโก), พระมหาสมบัติ ธนปณโณ และลำพอง กลมกุล. (2566). ศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาการจัดการงานสาธารณสุขสงเคราะห์วิถีพุทธของคณะสงฆ์ไทย. **วารสารบรรณการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์**. 4(1). 1-9.
- พระครูประภัสร์ธรรมาภิรักษ์ (จันเชียด). (2561). การบริหารสถานศึกษาตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอนุศิษย์ สิริปณโณ. (2557). การนำหลักสังคหวัตถุ 4 ไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอ ช้องชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. **วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 1(15). 47-48.
- โยธิกา เลิศรัตยากุล, พระมหาญาณวัฒน์ จิตวฑฒโน, สมศักดิ์ บุญปุ และกฤษฎา นันทเพ็ชร. (2564). ระบบการส่งเสริมดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับสถานศึกษาตามหลักพุทธธรรม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. **วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. 8(3). 166-178.
- วิรัตน์ มะโนวัฒนา. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.